

MAGYAR BOTANIKAI LAPOK.

(UNGARISCHE BOTANISCHE BLÄTTER.)

Kiadja: — Herausgeber: Szerkesztő: — Redacteur: Főmunkatárs: — Hauptmitarbeiter:
Dr. DEGEN ÁRPÁD. ALFÖLDI FLATT KÁROLY. THAISZ LAJOS.

I. évfolyam.
I. Jahrgang

Eudapesten, 1902. január hó.
Budapest, Jänner 1902.

N°. 1. SZ.

Az 1 szám tartalma. — Inhalt der 1. Nummer. Előfizetési felhívás. Praenumerations Einladung *Eredeti közlemények.* — *Originalaufsätze.* A s c h e r s o n P. *Aegilops speltoides* Jaub. u. Spach és Spach és európai előfordulása. — B o r b á s V. A pászortáska fajtái. — *Varietates Bursae pastoris.* — T h a i s z L. A hazai flórának új polgára. *Astragalus depressus* L.) — *Astragalus depressus* L., Ein neuer Bürger der ungarischen Flora. — B o r b á s V. *Abies sive Picea ellipsoconis* (ábrával — mit Figur) *Apró közlemények.* — *Kleine Mitteilungen.* B o r b á s V. *Abies Abies* var. *adenocladus* B o r b. — H o l u b y J. *Asperula odorata* L. var. *angustifolia* m. — B o l e t u s e d u l i s. — B o r b á s V. *Salix silesiaca*, Willd. — *Sesleria varia* Jacq. — *Torilis heterophylla* Guss in Flora Hungariae mediterranea. — *Scabiosa calcarea*, Toel. — T h a i s z L. *Plantago maxima* Juss. — *Hazai botanikai dolgozatok ismertetése.* — *Referate über ungarische botan. Arbeiten.* — M á g ó c s y — D i e t z S. Dr. Jurányi Lajos élete és működése. — Das Leben und Wirken Dr. Ludwig Jurányi's. — B o r b á s „Balaton flórájának“ birálata. — Referat über das Werk B o r b á s' „A Balaton flórája“ (Flora des Balaton [Plattensee's]). — K l e i n Gy. Ujabb adatok a keresztes virág alkatáról. — Neure Beiträge zur Kenntniss der Cruciferen Blüte. — Dr. B e r n á t s k y J. Növényföldrajzi megfigyelések a Nyírségen. — Pflanzengeographische Beobachtungen in der Nyírség. — A Kir. Magy. Term. Tnd. Társ. növénytani szakosztályának 1901. évi decz. 11-én tartott LXXXI-ik ülése. — Sitzung der botanischen Section der kön. ung. naturwissensch Gesellschaft am 11. Dez. 1901. — Kérelem. — Bitte. — Hirdetés. — Ankündigung.

Előfizetési felhívás. — Praenumerations Einladung.

Az európai művelt államok között Magyarország az egyedüli, melynek a bold. KANITZ Ágost, kolozsvári egyet tanár kiadásában megjelent „Magyar növénytani lapok“ megszűnése (1890) óta nincs önálló botanikai szaklapja, jóllehet ennek szükségességéről valamennyien meg vagyunk győződve.

Hogy ezen a hiányon segítsünk s hogy különösen a floristikával és systematikával foglal-

Unter den europaeischen Culturstaaten ist gegenwärtig Ungarn der einzige, in welchem seit dem Eingehen (1890) der vom Klausenburger Universitäts Professor August KANITZ unter dem Titel „Magyar növénytani lapok“ herausgegebenen Zeitschrift keine selbständige botanische Zeitschrift erschien.

Um diesem in neuerer Zeit immer fühlbarer werdenden Mangel abzuhelpfen, und um

kozó szaktársainknak rendelkezésére bocsáthassunk egy oly szaklapot, a melyben megfigyeléseiket s tanulmányaikat *közölhessék oly módon, hogy annak a világirodalomban is nyoma legyen*, néhány lelkes és önzetlen bel- és külföldi szaktársunk támogatásával megindítjuk a *Magyar botanikai lapok* czimű folyóiratot, mely ezentúl minden hó elsején fog megjelenni, előfizetési ára pedig belföldön 10 korona, külföldön 11 korona 44 fillér lesz.

Folyóiratunkból anyagi hasznot húzni nem kívánunk. Ha tehát vállalkozásunkat oly kedvező siker koronázná, hogy az előfizetések meghaladnák a folyóirat kiadásának s szerkesztésének költségeit, a mire azonban — már azon oknál fogva, mert vállalkozásunk semmiféle részről jövő anyagi támogatásra nem számíthat — jelenleg kilátásunk nincsen, úgy az év végén fennmaradó összeget munkatársaink között munkásságuk arányában szétosztanók, addig azonban csak a szokásos 50 darab különlenyomattal kellene beérniök.

Nézetünk szerint, egy, Magyarországon megjelenő botanikai lapra három feladat vár :

Az *első* az, hogy hazai szaktársainknak legyen oly folyóiratjuk, melyben floristikai és systematikai dolgozataikat publikálhassák.

A *második* az, hogy a külföldet valamely világ-nyel-

unseren Fachgenossen, insbesondere jenen, welche sich mit Floristik und Systematik beschäftigen, ein Organ zu bieten, in welchem sie ihre Beobachtungen und Studien in einer auch dem Auslande zugänglichen Weise publiziren können, haben wir uns entschlossen, unter Mitwirkung von namhaften in- und ausländischen Fachgenossen unter dem Titel „*Magyar botanikai lapok*“ (Ungarische botan. Blätter) eine an jedem Ersten des Monats erscheinende Zeitschrift herauszugeben, deren Abonnementspreis für Ungarn 10 Kronen, für das Ausland 11 Kron. 44 Heller beträgt.

Wir erheben keinen Anspruch auf materiellen Gewinn. Sollte unser Unternehmen einen so günstigen Erfolg haben, dass die Abonnements-Einnahmen die Herstellungs- und Redaktionskosten überschreiten, so werden wir nach Jahresabschluss den Reingewinn unter unseren Mitarbeitern im Verhältnisse zur geleisteten Arbeit verteilen; da jedoch unser Unternehmen keine Aussicht auf eine anderwärtige Subvention hat, so dürfte dieser günstige Fall in nächster Zukunft kaum eintreten, so, dass sich unsere geehrten Herren-Mitarbeiter vorläufig mit 50 Separatabdrücken begnügen müssen.

Nach unserer Ansicht müsste ein in Ungarn erscheinendes botanisches Fachblatt drei Anforderungen genügen :

Erstens den ungarischen Botanikern, vornehmlich jenen der floristischen und systema-

ven tájékoztassuk arról, hogy a botanika ezen disciplinái terén nálunk mi történik? hogy így szaktársaink közléseinek biztosítsuk azt a helyet, melyet a világ-irodalomban el kellene foglalniok. Hogy erre szükség van, bizonyítja az, hogy tőlünk számos esetben kéri az eredeti magyar czikkek fordítását, természetesen csak azokét, a melyekről néhány sor referátum jelent meg valamely külföldi szaklapban; de hány értékes megfigyelés, helyreigazítás s felfedezés van letéve magyar nyelven, melyről, referátum hiányában a világirodalom tudomást nem szerezhet?!

Harmadik feladata volna: a magyar botanikus közönség tájékoztatása a botanika terén tett nevezetesebb külföldi felfedezésekről.

Valamint az emberiség túlnyomó részének egyedüli szellemi tápláléka, egyedüli művelődési eszköze a napilap, úgy, ismerve hazai szaktársaink nagy részének anyagi helyzetét, mely nem engedi meg a költséges szakmunkák s a drága külföldi referáló szakfolyóiratok beszerzését, csakis egy, az imént vázolt program (különösen annak harmadik pontja) alapján helyesen szerkesztett szakfolyóirat volna az az eszköz, melylyel szakbeli ismereteiket a kor színvonalán tarthatnák.

Hogy azonban éppen ezen harmadik pontnak megfelelőhessünk, mely egy kizárólag ma-

tischen Richtung als Publications-Organ zu dienen.

Zweitens vor dem Auslande Rechenschaft zu legen, über Das, was bei uns auf dem Gebiete dieser Disciplinen geleistet wird, um auf dieser Weise den Publicationen unserer einheimischen Fachgenossen jenen Platz in der Weltliteratur zu sichern, welcher ihnen gebührt. Ein Beweis dessen, dass dies eine dringende Notwendigkeit ist, ist der so oft an uns gestellte Wunsch nach Uebersetzung wichtigerer ungarischer Aufsätze, natürlicherweise nur jener, über welche in einem oder dem anderen ausländischen Fachblatte ein Referat erschienen ist; doch wie viele wertvolle Beobachtungen, Berichtigungen und Entdeckungen sind in ungarischer Sprache erschienen, über welche in Ermangelung von Referaten die Weltliteratur nichts verzeichnet?!

Die *dritte* Aufgabe eines ungarischen botanischen Fachblattes wäre die Orientirung der ungarischen Fachgenossen über die wichtigeren Ergebnisse der ausländischen Forschung.

Sowie die Tagesblätter die einzige geistige Nahrung des überwiegend grössten Theiles der Menschheit, ihr einziges Bildungsmittel ist, so würde ein auf Grundlage dieser drei Programmpunkte richtig redigirtes Fachblatt das Mittel abgeben, durch welches sich unsere ungarischen Fachgenossen, deren grösster Teil

gyar nyelven írt referáló rovatnak szerkesztését tenné szükségessé, az attól függ, hogy lesz-e elég magyar előfizetők, hogy ezen kizárólag a belföldön elkelt mellékletnek kiadási költségeit fedezhessük.

Nem akarunk többet ígérni, mint a mennyit megtarthatunk; s hogy vállalkozásunk megélhetését a kezdet nehézségei között biztosítsuk, egyelőre csakis az első és második feladat megoldására vállalkozhatunk, s ha lesz elegendő belföldi előfizetők, ígérjük, hogy a harmadik feladatnak megfelelő rovatot is meg fogjuk nyitni.

Folyóiratunkban tehát főképen a floristika és systematika körébe vágó magyar vagy bármely világnyelven írt eredeti dolgozatokat kívánunk közölni, megjegyezvén azt, hogy a hazai nyelven írt dolgozatok vagy azoknak kivonatai feltétlenül még német nyelven, viszont, a más nyelven írt dolgozatok vagy azoknak kivonatai magyar nyelven is fognak közöltetni.

Kiváló súlyt helyezünk az „*Apró közlemények*“ című állandó rovatra, melyben oly adatokat s megfigyeléseket fognak közölni, melyekkel bizonyára rendelkezik valamennyi szaktársunk, de a melyeket *alkalmas hely hiányában néhány sorban közölni nem volt alkalma*; hogy pedig ilyenekről cikket írjon, erre nem volt ideje, vagy nem tartotta érdemesnek.

in Verhältnissen lebt, welche die Anschaffung kostspieliger Werke und teurer referirender Fachblätter unmöglich machen, in ihrer Fachwissenschaft am Laufenden erhalten könnten.

Ob wir aber diesem dritten Erforderniss, welches die Redaction einer ausschliesslich ungarischen Rubrik erheischen würde, nachkommen werden können, hängt davon ab, ob wir in genügender Zahl ungarische Abonnenten erhalten werden, welche für die Kosten dieser ausschliesslich in Ungarn absetzbaren Beilage aufkommen müssten.

Wir wollen nicht mehr versprechen, als wir halten können, und um das Bestehen unseres Unternehmens unter den Schwierigkeiten des Anfanges zu sichern, wollen wir einstweilen nur den zwei ersten Anforderungen genügen, und die Rubrik der ausländischen Referate nur dann eröffnen, wenn wir genügend ungarische Abonnenten erhalten.

Wir wollen also in unserer Zeitschrift vor Allem Artikel hauptsächlich floristischen und systematischen Inhaltes in ungarischer und jeder Weltsprache aufnehmen; die in ungarischer Sprache verfassten Artikel werden entweder in toto oder im Auszug auch in deutscher Uebersetzung gebracht werden und vice versa.

Wir legen ein grosses Gewicht auf eine stehende Rubrik, welche nur kurze Mitteilungen bringen soll, eine

Ezen rovatot a külföldi szaklapokban is nélkülözzük, s e miatt veszendőbe ment és meggy sok értékes adat, különösen a mióta az „Oesterr. botan. Zeitschrift“ beszüntette a „Correspondenz“ című hasonló rovatát. Pedig végig lapozva ezen rovatban közzé tett megfigyeléseket, melyek annyi érdekes s különösen hazánk Flórájára nézve fontos adatokat tartalmaznak, csak sajnálattal tölt el az, hogy a közlésnek ezen — a modern munkásságnak annyira megfelelő — módja immár tizenkét év óta szünetel.

Minden apró közlemény csak egy tárgyról szólhat, s címe az év végén közlendő tartalomjegyzékbe fel lesz véve.

Lapunk berendezésének részletes ismertetése helyett bemutatjuk annak első számát s felkérjük szakunk kedvelőit, hogy ha nem kívánának előfizetőink sorába belépni, **küldjék ezt vissza**, ellenkező esetben pedig küldjék az előfizetés árát mielőbb a kiadó címére Budapestre (VI. Városligeti fasor, 20 b. sz. alá), a hová a cikkek s levelek is címezendők.

Tisztán szakunk iránt való lelkesedésből eredő önzetlen vállalatunknak szives támogatását kérjük.

Rubrik, welche seit Einstellung der „Correspondenz“ in der „Oesterr. bot. Zeitschrift gewiss von allen Fachgenossen vermisst wird.

Diese Rubrik soll möglichst kurz gefasste Mitteilungen über Beobachtungen, Standortsangaben, Berichtigungen etc. aufnehmen, welche jetzt zumeist deshalb nicht publicirt werden, weil in den jetzt erscheinenden Fachblättern eine entsprechende Rubrik fehlt, und die meisten Fachgenossen entweder keine Zeit haben, oder es nicht der Mühe wert finden, über die, meistens, während der Arbeit wol meist zufällig ermittelten Beobachtungen einen besonderen Artikel zu schreiben.

Jede kurze Mitteilung soll nur einen Gegenstand behandeln, und wird im Inhaltsverzeichnis indicirt werden.

Statt ausführlicher Beschreibung der Einrichtung unseres Blattes erlauben wir uns die erste Nummer vorzulegen, mit dem Ersuchen, diese **im Falle Nichtabonnements retour zu senden** im entgegengesetzten Falle aber die Abonnementsgebühr an die Adresse des Herausgebers (Budapest VI. Városligeti fasor No. 20. b.) einzusenden, wohin auch die Manuscripte und Briefe zu adressiren sind.

Wir empfehlen unser uneigennütziges und nur aus Liebe zur Sache entspringendes Unternehmen dem Wolwollen aller Fachgenossen.

Budapest, 1902. január hó 1-én.

Dr. Degen Árpád. Alföldi Flatt Károly. Thaisz Lajos.

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Ungarische Botanische Blätter](#)

Jahr/Year: 1902

Band/Volume: [1](#)

Autor(en)/Author(s): Árpád Degen, Flatt-Alföldi Karl [Károly] von,
Thaisz Lajos von

Artikel/Article: [Praenumerations Einladung 1-5](#)